

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2016CC802

Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1371(2)

datum uitspraak 03/07/2017

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. G.M.J. van Oijen, werkzaam te 's-Hertogenbosch,

te voldoen door:

de Orde der Redemptoristen,
gevestigd te Wittem,
hierna te noemen: verweerder,
bijgestaan door mr. J.J.C. Doe, juridisch stafmedewerker KNR.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 2 mei 2016, tezamen met het advies van de Klachtencommissie d.d. 16 maart 2016 met zaaknummer 2014W1371(2), waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 24 maart 2016, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 2 augustus 2016 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Bij brief van 31 januari 2017 heeft mr. Van Oijen namens verzoeker de gestelde vermogensschade van verzoeker schriftelijk onderbouwd. Mr. Doe heeft namens verweerder bij brief van 6 maart 2017 gereageerd.

1.3 Bij brief van 30 maart 2017 heeft de secretaris van de Compensatiecommissie aan verzoeker nadere vragen gesteld over ander seksueel misbruik dat verzoeker door derden is aangedaan en dat niet valt onder de verantwoordelijkheid van verweerder, maar onder een andere R.-K.-instelling, en over de wijze waarop dat andere seksueel misbruik (financieel) is afgewikkeld. Tevens is gevraagd of een afschrift van een eventuele vaststellingsovereenkomst kon worden overgelegd.

Mr. van Oijen heeft daarop geantwoord bij brief van 5 mei 2017, waarna de secretaris van de Compensatiecommissie wederom een brief heeft geschreven gedateerd op 18 mei 2017. Op deze laatste brief heeft mr. Van Oijen bij mailbericht van 24 mei 2017 geantwoord dat verzoeker van [Congregatie] een bedrag van €25.000,- heeft ontvangen ter compensatie van 'zijn zaak tegen [Congregatie]'.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. Meerdere trajecten

In de onderhavige aanvraag is de Compensatiecommissie voor de vraag gesteld hoe moet worden omgegaan met de situatie waarin verzoeker seksueel is misbruikt door in totaal twee personen verbonden aan twee verschillende R.K.-instellingen (verweerder en [Congregatie]) en waarbij verzoeker en [Congregatie] buiten de Compensatieprocedure om de betaling van compensatie vanwege aangedaan seksueel misbruik hebben afgehandeld. Uiteraard heeft de Compensatiecommissie begrip voor deze keuze en handelwijze en respecteert zij deze.

Het is evenwel een feit dat verzoeker en [Congregatie] het hen regarderende seksueel misbruik niet aan de Compensatiecommissie hebben voorgelegd en dus niet door ondertekening van een aanvraag- en antwoordformulier hebben ingestemd met de toepasselijkheid in dezen van de Compensatieregeling.

Zij hebben zodoende de Compensatiecommissie niet verzocht om een beoordeling en advisering over een te betalen compensatie. Dit betekent dat [Congregatie] geen partij zijn in de onderhavige procedure en dat de Compensatiecommissie [Congregatie] niet kan betrekken daar waar het de advisering betreft over een verdeling van compensatiebedragen tussen de beide betrokken kerkelijke instellingen.

Evenmin is bewijs in de zin van artikel 7 van de Compensatiecommissie overgelegd van het seksueel misbruik vallend onder de verantwoordelijkheid van [Congregatie] (er is geen vaststellingsovereenkomst overgelegd) waardoor de Compensatiecommissie bij de categoriëring van de onderhavige aanvraag dit seksueel misbruik, vallend onder de verantwoordelijkheid van [Congregatie], eveneens niet kan betrekken.

3. De vaststaande feiten

Vaststaande feiten in de onderhavige compensatieprocedure (broeder [naam], verweerder)

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies zijn vastgesteld en gegronde zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in het advies van de Klachtencommissie gaat het om het navolgende seksueel misbruik dat verzoeker door broeder [naam] is aangedaan (vallend onder de verantwoordelijkheid van verweerder).

Verzoeker komt uit een streng rooms-katholiek gezin. Zo moesten hij en zijn broers en zus elke dag naar de kerk. Wijlen [naam] (hierna: broeder [naam]) was een soort van huisvriend van zijn moeder.

Op een dag dat verzoeker alleen thuis was, bracht broeder [naam] een bezoekje aan de woning van verzoeker. Verzoeker liet broeder [naam] binnen en broeder [naam] zei tegen verzoeker dat hij hem wat wilde laten zien in zijn slaapkamer. In de slaapkamer deed broeder [naam] de gordijnen dicht en begon hij verzoeker te kussen en te tongzoenen. Hij drukte verzoeker tegen zich aan en betastte de billen van verzoeker. Broeder [naam] maakte de broek van verzoeker los en ging met zijn hand in de broek en onderbroek van verzoeker, waarna hij het geslachtsdeel van verzoeker betastte en verzoeker aftrok. Verzoeker moest broeder [naam] ook aftrekken. Broeder [naam] heeft verzoeker in de periode van [jaar] tot en met [jaar] meerdere keren, althans zo'n vijf à zes keer, op deze wijze in zijn eigen huis seksueel misbruikt. Daarbij was telkens ook sprake van over en weer aftrekken.

In deze periode heeft het seksueel misbruik ook eenmaal plaatsgevonden in de pastorie van de Parochie [naam] in [plaats]. Broeder [naam] had een cadeautje voor de verjaardag van verzoeker en verzoeker werd door zijn moeder naar de pastorie gestuurd om het cadeautje op te halen. In de pastorie heeft broeder [naam] verzoeker wederom gekust, getongzoend en betast aan zijn billen en zijn blote geslachtsdeel.

Aan het seksueel misbruik door broeder [naam] kwam abrupt een einde, omdat broeder [naam] plotseling verdween. Verzoeker vermoedt dat zijn moeder van het misbruik op de hoogte was geraakt. Verzoeker was bij aanvang van het misbruik ongeveer 12 jaar oud.

4. Het bewijs en de categorie-indeling

4.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies van de Klachtencommissie zoals vermeld onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker. In voornoemd advies is de klacht van verzoeker gegrond verklaard.

Dit advies is voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdrager van broeder [naam] tot overname van het advies.

4.2 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 3 en gelet op het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 4.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat een indeling van de aanvraag tot financiële compensatie in categorie 3, zoals nader omschreven in artikel 5 sub 3 van de Compensatieregeling, haar juist voorkomt.

Volgens artikel 5 van de Compensatieregeling en de toelichting daarop kan eerst sprake zijn van een vergoeding in categorie 5, indien sprake is van substantiële vermogensschade en geen gerede twijfel bestaat over het causaal verband tussen deze schade en het seksueel misbruik. Gelet op de hierna onder 5 aangevoerde redenen, is daarvan naar het oordeel van de Compensatiecommissie in het onderhavige geval sprake, hetgeen met zich brengt dat de onderhavige aanvraag om die reden definitief ingedeeld dient te worden in categorie 5.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

5. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

5.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade, als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

5.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Van Oijen bij brief van 31 januari 2017 de gestelde vermogensschade nader toegelicht. De brief laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker heeft in de periode direct volgend op het seksueel misbruik psychische problemen ontwikkeld. Zo heeft hij sindsdien (sinds zijn 12/13^e jaar) onder meer last van ‘stemmen in zijn hoofd’, psychische klachten, slapeloosheid en concentratieverlies. Ook is hij wantrouwender geworden. Hij heeft lange tijd met niemand durven spreken over het seksueel misbruik, waardoor hij in een (sociaal) isolement verkeerde. Verzoeker is onder psychiatrische behandeling wegens zijn klachten.

Verzoeker had op de lagere school al twee keer gedoubleerd voordat het seksueel misbruik plaatsvond. Na afronding van de lagere school is verzoeker in [jaar] (als 14 jarige) gaan werken als leerling-[beroep]. In [jaar] heeft hij korte tijd bij [organisatie] gewerkt en in [jaar] moest hij in militaire dienst, maar daarvoor is hij op psychische gronden afgekeurd. Hij is toen weer aan het werk gegaan bij zijn oude werkgever en heeft tot [jaar] als [beroep] en [beroep] gewerkt. In [jaar] raakte verzoeker wegens psychische klachten volledig arbeidsongeschikt. Deze arbeidsongeschiktheid is in belangrijke mate te wijten aan het seksueel misbruik. Verzoeker heeft tot aan het bereiken van zijn pensioengerechtigde leeftijd in [jaar] aanspraak moeten maken op een arbeidsongeschiktheidsuitkering.

In de hypothetische situatie waarin hij niet seksueel zou zijn misbruikt, zou hij vermoedelijk na zijn lagere school wel een vervolgopleiding hebben gevolgd aan [opleiding] en daarna aan de [opleiding]. Verzoeker beschikte over voldoende intelligentie om beide opleidingen te doorlopen. In dat geval zou hij meer en langer hebben kunnen deelnemen aan het arbeidsproces en een hoger startsalaris en dus een hoger inkomen hebben kunnen genereren. Ook zou verzoeker in de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik rond [jaar] niet wegens (aan het misbruik gerelateerde) psychische klachten volledig zijn uitgevallen voor zijn werk. De vermogensschade bestaande uit gederfde inkomsten wordt door verzoeker begroot op €225.000,--. Ook heeft verzoeker wegens de jarenlange behandelingen die hij heeft moeten ondergaan kosten moeten maken die gedeeltelijk voor zijn rekening zijn gebleven. Verzoeker wenst aanspraak te maken op de maximaal te adviseren compensatie.

standpunt verweerder

5.3 Mr. Doe heeft namens verweerder bij brief van 6 maart 2017 gereageerd en - kort samengevat - aangevoerd dat deze aanvraag niet los gezien kan worden van het feit dat verzoeker ook slachtoffer is geworden van seksueel misbruik, gepleegd door andere personen (te weten een andere [persoon] en een [persoon]), die beiden niet vallen onder de verantwoordelijkheid van verweerder. In onderhavige aanvraag vordert verzoeker van verweerder echter wel de door hem gestelde totale vermogensschade. De totale vermogensschade kan echter niet uitsluitend aan verweerder worden toegerekend. De Compensatiecommissie dient in haar afweging eveneens de vergoeding te betrekken die verzoeker voor het andere seksueel misbruik reeds heeft ontvangen. Voorts is verzoeker ten onrechte voorbij gegaan aan het feit dat verzoeker sinds [jaar] wegens lichamelijke (rug)klachten reeds voor 45-55 % arbeidsongeschikt was, terwijl niet is gebleken dat die rugklachten te wijten waren aan het onderhavige seksueel misbruik. Verweerder is voorts van oordeel dat verzoekers psychische klachten grotendeels zijn veroorzaakt door het seksueel misbruik dat verzoeker in zijn leven is aangedaan, zij het dat niet valt na te gaan of specifiek het seksueel misbruik dat verzoeker door broeder [naam] is aangedaan daarvan de oorzaak was.

overwegingen Compensatiecommissie

5.4 De Compensatieregeling kent in artikel 5 de mogelijkheid tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade bij - onder meer - een indeling in categorie 3, waarvan hier sprake is. Daarbij dient de vermogensschade substantieel te zijn. Ook dient er volgens de toelichting op artikel 5 zonder gerede twijfel een causaal verband te zijn tussen die substantiële vermogensschade enerzijds en het seksueel misbruik anderzijds.

5.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. De Compensatiecommissie heeft de door verzoeker ter onderbouwing van de omvang van zijn vermogensschade aangedragen argumenten en de door verweerder naar voren gebrachte gezichtspunten, beoordeeld.

5.6 Daar waar verzoeker stelt dat hij door het seksueel misbruik geen vervolgopleiding heeft kunnen volgen (waardoor hij nadien inkomsten heeft misgelopen), overweegt de Compensatiecommissie dat zij die stelling op basis van de overgelegde stukken niet zonder gerede twijfel kan overnemen. Het enkele feit dat verzoekers intelligentie door verzekeringsarts [naam] in zijn rapportage van 4 mei 2001 als 'gemiddeld' is ingeschat, vormt daartoe onvoldoende bewijs. Immers verzoeker had reeds twee keer gedoubleerd op de lagere school voordat het onderhavige seksueel misbruik (door broeder [naam]) plaatsvond. Voorts heeft verzoeker later in zijn leven geen aanvullende opleidingen gevolgd. Of het andere seksueel misbruik (vallend onder de verantwoordelijkheid van [Congregatie]) een negatieve invloed heeft gehad op verzoekers schoolverloop, kan de Compensatiecommissie bij gebreke van bewijsstukken niet beoordelen. Met het vorenstaande is niet gezegd dat het seksueel misbruik dat verzoeker is aangedaan geen negatieve invloed heeft gehad op zijn vermogen zich te concentreren en op zijn schoolverloop, maar bij gebreke aan bewijsstukken kan dit niet zonder gerede twijfel worden vastgesteld.

5.7 Wel volgt de Compensatiecommissie verzoeker in zijn stelling dat het seksueel misbruik een relevante oorzaak is geweest voor het ontstaan van verzoekers ernstige psychische klachten en zijn arbeidsongeschiktheid vanaf [jaar]. Uit de behandelaantekeningen uit juli 1995 van [naam] (psychiater) blijkt dat verzoekers auditieve hallucinaties (het horen van stemmen) in een duidelijk causaal verband staan met het seksueel misbruik dat verzoeker destijds is aangedaan.

Reeds in de decursus van 1993 staat vermeld dat verzoekers persoonlijkheidsontwikkeling is gestoord door problemen in de jeugd en dat dit een duidelijke kwetsbaarheid achterlaat. Ook in de brief van [psychiater] aan de huisarts (brief d.d. 5 augustus 1994) staat vermeld dat 'het seksueel misbruik in het verleden' een gespreksonderwerp is voor de behandeling. Uit de herbeoordeling voor de WAO, verricht door [naam] (verzekeringsarts) d.d. 9 mei 2001, blijkt dat verzoeker sinds [jaar] wegens ernstige psychische problematiek volledig arbeidsongeschikt is en dat de prognoses voor werkhervatting ongunstig zijn. Hij vermeldt als diagnose 'depressieve periode', een 'mogelijk dementieel proces' en 'differentiaal diagnostisch traumatische psychose'. Hij schrijft dat verzoeker sinds het hem aangedane seksueel misbruik 'stemmen hoort' die afkomstig zijn van de personen die verzoeker hebben misbruikt. [Psychiater] schrijft in de decursus dat schizofrenie als diagnose niet zo duidelijk is en dat ernstige depressie en daarnaast traumatisering een betere verklaring zijn. Relevant is voorts dat de overgelegde stukken alle dateren van de periode vóór de media-aandacht voor het seksueel misbruik in de R.-K.-kerk.

Uit het hiervoor gaande is voor de Compensatiecommissie zonder gerede twijfel duidelijk dat het onderhavige verzoeker aangedane seksueel misbruik een relevante oorzaak is geweest voor het ontstaan van verzoekers psychische problemen en zijn blijvende arbeidsongeschiktheid vanaf [jaar]. De daardoor geleden vermogensschade komt voor vergoeding in aanmerking.

5.8 Voor het berekenen van de omvang van de totale vermogensschade dient echter onder ogen worden gezien dat ook sprake is geweest van andere potentieel beschadigende factoren, zoals het seksueel misbruik op [leeftijd] jarige leeftijd door een [persoon] (dat naar zeggen van verzoeker relatief licht van aard was en slechts éénmaal is voorgekomen), het seksueel misbruik dat verzoeker door een andere [persoon] is aangedaan en mogelijk ook het traumatische overlijden van verzoekers eerste echtgenote. Tevens is verzoeker rond [jaar] gedeeltelijk arbeidsongeschikt geraakt wegens rugklachten, waarvan niet is gebleken dat die klachten in verband staan met het seksueel misbruik en waarvan evenmin is gebleken dat die klachten later verdwenen zijn. Daarom kan de Compensatiecommissie niet uitsluiten dat verzoeker in de situatie zonder seksueel misbruik op die grond ook - minimaal gedeeltelijk - arbeidsongeschikt zou zijn geweest.

5.9 Voor het bepalen van het te adviseren compensatiebedrag is voorts het volgende van belang. In zijn totaliteit is verzoeker door twee aan een R.-K. instelling verbonden daders seksueel misbruikt en heeft hij daarvoor gedeeltelijk reeds via een andere wijze van afdoening compensatie ter hoogte van €25.000,- ontvangen. In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd en ongeacht of het seksueel misbruik beoordeeld is via meerdere trajecten (zoals in het onderhavige geval aan de orde is) of alleen in het kader van de Compensatieregeling, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,-.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie.

Het feit dat sprake is van meerdere daders verbonden aan verschillende R.K.-instellingen, doet aan bovenstaande niet af. Ook in die gevallen is de Compensatiecommissie van oordeel dat de totaal te verkrijgen compensatie niet hoger kan zijn dan het maximale bedrag binnen de - gezien de aard van het misbruik - van toepassing zijnde categorie. Een andere regeling van deze materie zou hebben geleid tot een niet goed uit te leggen ongelijkheid in behandeling van enerzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan dezelfde R.K.-instelling enerzijds en anderzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan verschillende R.K.-instelling anderzijds.

Op grond van het hiervoor vermelde en op grond van artikel 4 van de Compensatieregeling dienen reeds ontvangen gelden ter zake van seksueel misbruik binnen een R.K.-instelling op de te adviseren compensatie in mindering te worden gebracht.

Alle feiten en omstandigheden afwegend, waaronder onder meer het feit dat verweerder niet verantwoordelijk gehouden kan worden voor dat deel van de vermogensschade dat waarschijnlijk is veroorzaakt door het seksueel misbruik dat verzoeker door anderen is aangedaan, adviseert de Compensatiecommissie in dit geval aan verweerder om een bedrag van €30.000,- aan verzoeker te betalen voor zowel materiele als immateriële schade.

5.10 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €3.097,80 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

6. Slotsom

6.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als en dat het te vermelden bedrag voor betaling in aanmerking dienen te komen.

6.2 Betaling van compensatie geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

6.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

7. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €30.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de gemachtigde van verzoeker een bedrag van €3.097,80 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 03/07/2017 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter